

2. Highlights på Museer – Forår 2018

Arken – Alphonse Mucha. Ugo Rondinone. My Music.

Mucha er en central skikkelse i art nouveau; en stilretning der strømmede ind over de europæiske storbyer mellem 1890-1910 og fik indflydelse på både kunsthåndværk, grafik, design, arkitektur og dans. I 1887, da Mucha flyttede til Paris for at studere, var stemningen i byen præget af modernisering og forandring. Ny teknologi som farveprint kombineret med ældre teknikker som litografi, træsnit og radering igangsatte en begyndende masseproduceret kunstindustri. Samtidig skød saloner, teatre, caféer og butikssarkader op i den franske storby, der var en magnet for kunstnere og kreative.

ARKENs udstilling tager sit afsæt i denne ånd af fremtidsoptimisme og pulserende storby.

Den unge art nouveau-generation omfavnede ny teknologi, men satte samtidig skønhed, natur og håndværk i fokus. Mucha ønskede, at naturens åndelighed skulle integreres i en mekaniseret hverdag og skønhedens kraft breddes ud til hver afkrog af byen, hver celle i mennesket. Som en slags skønhedsterapi for folket i storbyen.

Mucha er en central skikkelse i art nouveau; en stilretning der strømmede ind over de europæiske storbyer mellem 1890-1910 og fik indflydelse på både kunsthåndværk, grafik, design, arkitektur og dans. I 1887, da Mucha flyttede til Paris for at studere, var stemningen i byen præget af modernisering og forandring. Ny teknologi som farveprint kombineret med ældre teknikker som litografi, træsnit og radering igangsatte en begyndende masseproduceret kunstindustri. Samtidig skød saloner, teatre, caféer og butikssarkader op i den franske storby, der var en magnet for kunstnere og kreative.

ARKENs udstilling tager sit afsæt i denne ånd af fremtidsoptimisme og pulserende storby.

Den unge art nouveau-generation omfavnede ny teknologi, men satte samtidig skønhed, natur og håndværk i fokus. Mucha ønskede, at naturens åndelighed skulle integreres i en mekaniseret hverdag og skønhedens kraft breddes ud til hver afkrog af byen, hver celle i mennesket. Som en slags skønhedsterapi for folket i storbyen.

Plakatkunstens revolution

ARKENs udstilling sætter særligt fokus på ét medie, som var centralt i Muchas produktion, og som blev epokegørende i tiden: plakatkunsten. Mucha fik sit store gennembrud med en plakat, der skildrede den berømte skuespillerinde Sarah Bernhardt i rollen som Gismonda i legemstørrelse.

Nytårmorgen 1895 stod pariserne op til plakaten af divaen, som hang overalt i byen, og gjorde Mucha berømt over night. Kunstneren blev herefter overdyngt med bestillinger fra forlæggere og trykkere, og hans streg og stil blev udbredt på alt fra dekorative tapeter og plakater til postkort, magasiner, smykker, champagne og kikseæsker – varer der alle sammen knyttede sig til det nye forbrugsliv. Alt skulle stråle af eksklusivitet, luksus og poesi.

På ARKENs udstilling kan du opleve den kombination af det kommercielle og det åndelige i Muchas virke, som gjorde kunstneren massivt populær – både i sin egen tid og op gennem historien.

Udstillingen byder indenfor i Muchas sansevækkende billedverden, men springer også frem til 1960'erne og viser, hvordan den utopiske impuls og spirituelle kraft i art nouveau vakte genklang i hippiegenerationens flower power-oprør.

På udstillingen kan du opleve et udvalg af LP-covers og koncertplakater fra de rockmusikere, som dyrkede Muchas visuelle vitalitet, heriblandt Led Zeppelin, Pink Floyd, The Doors, The Rolling Stones og Jimmy Hendrix. Nogle applicerer direkte Muchas motiver, mens andre benytter genkendelige elementer som den

2. Highlights på Museer – Forår 2018

Arken – Alphonse Mucha. Ugo Rondinone. My Music.

berusede natur, den organiske streg og den erotiske kvindefigur, der smelter sammen i én syresuppe af heftige farvesammensætninger, mønstre og udtryk.

Fra Paris til ARKEN

I dag er Muchas univers igen relevant. Både fordi de sanselige billeder endnu forfører os, men også fordi mødet mellem æstetik og natur stadig er højaktuelt. Æstetik og design gennemstrømmer i dag alle sider af vores hverdagsliv, og samtidig orienterer vi os i en tid præget af effektivisering, produktivitet og digitalisering, mere og mere mod naturen.

Vi lever med andre ord i en tid, hvor økologi, æstetik, spiritualitet og forbrug igen går hånd i hånd. Her lander Mucha som et eksotisk indslag, der alligevel virker ganske bekendt.

Ugo Rondinone. Ensomhedens Sprog

Slumrende klovne i massevis med kække hatte på sned og funklende, festlige dragter er flyttet ind på ARKEN. Klovnene er skabt af den schweiziske kunstner Ugo Rondinone og er omdrejningspunktet for stjernekunstnerens store soloudstilling.

ARKENs 150 meter lange Kunstakse danner rammen om udstillingen. 45 hyperrealistiske klovne afstøbt efter mandlige og kvindelige modeller udgør installationen ensomhedens sprog fra 2014. Almindeligvis er klovne glade, energiske og underholdende, men her er de det modsatte: Trætte og passive. De stråler af melankoli, netop fordi de ikke indfrier vores intuitive forventning til den sjove klovn. De er bare mennesker, der akkurat er trådt ud af rollen og klovneskoene. Eller er på vej ind i rollen og netop skal til at snøre skoene – fanget i et øjebliks ro inden forestillingen begynder.

ensomhedens sprog er et portræt af en enkelt persons dag, gengivet i 45 handlinger. De har alle fået en selvstændig titel i nutid. være til. trække vejret. sove. drømme. vågne op. stå op. sidde. høre. se. tænke. stå. gå. tisse. bade. klæde sig på. drikke. prutte. skide. læse. grine. lave mad. dufte. smage. spise. gøre rent. skrive. dagdrømme. huske. græde. tage en lur. røre. føle. stønne. nyde. flyde. elske. håbe. ønske. synge. danse. falde. bande. gabe. klæde sig af. ligge. Hver inaktive klovn er stand-in for én af disse handlinger. Tilsammen udgør de et endeløst 24-timers loop.

Ugo Rondinones arbejde pendulerer mellem et romantisk syn på den virkelige verden og en eksistentiel iagttagelse af det indre følelsesliv. Han spiller på vores intuitive og impulsive genkendelse af motiver som fx en klovn, et træ eller en regnbue. Netop regnbuen signalerer primært skønhed, frigørelse og uskyldighed. Derudover fortæller regnbuen en fundamental politisk historie om personlig frihed, som symbolet par excellence på LGBT+-miljøet og homoseksuelles rettigheder.

Det enkle, solide budskab er, at du har lov til at elske den, du elsker. Det er en indiskutabel almenmenneskelig rettighed, som nok tages for givet i Danmark, der som bekendt var verdens første land til at indføre borgerlige vielser for homoseksuelle. Rettigheden er dog ikke alle forundt, så der er stadig frihedskampe, der skal kæmpes. Regnbuen taler et globalt, visuelt sprog, som vækker medfølelse, fryd og kampgejst.

Signaturværker i stort format

Udstillingen er blevet til i tæt samarbejde med Ugo Rondinone. Kunstneren har nøje placeret hvert enkelt værk i et forløb, der inviterer den besøgende på en vandring igennem et animeret drømmelandskab.

Foruden ensomhedens sprog tæller udstillingen flere store signaturværker. Eksempelvis værket vind måne fra 2011: Et seks meter højt træ i aluminium beklædt med hvid emalje. Værket er en afstøbning efter et 2000 år gammelt oliventræ, der fortsat står i Basilicata-regionen i det sydlige Italien. Der er den egn, som

2. Highlights på Museer – Forår 2018

Arken – Alphonse Mucha. Ugo Rondinone. My Music.

Ugo Rondinones slægt kommer fra. Et andet omfattende værk i udstillingen er den store stedsspecifikke vinduesinstallation kærlighed skaber os fra 1999, som fylder Kunstaksen med lys i alle regnbuens farver. Værkets intensitet afhænger af døgnets rytme, og effekten er derfor stærkest midt på dagen.

Også det farvestrålende maleri otteogtyvendejunitotusindogseksten fra 2016 er malet i alle regnbuens farver. Værket, der er malet med en airbrush-teknik, har en optisk effekt, som får maleriet til at danse for øjnene af os. Træ, glas, aluminium og maling er materialerne i værket the open fra 2014. Maleriet er udformet som et blændet vindue, der både spejler os og tilbyder et kig ind i et blåt tomrum. Endelig omfatter udstillingen også det underspillede værk ro fra 2006 – et par udslidte klovnesko, der understreger spændingen mellem showtime og tæppefald.

Udstillingen er tilrettelagt i samarbejde med Ugo Rondinone og Frahm & Frahm.

“Et vellykket kunstværk handler ikke om noget; det er noget i sig selv.”

Om Ugo Rondinone

Med få virkemidler iscenesætter Ugo Rondinone velkendte figurer og symboler, så de forskydes, og vi ser på dem med nye øjne. Han udtrykker sig i vidt forskellige materialer og medier. Han er kendt for sine totalinstallationer, videoværker, fotografier, kæmpemæssige tegninger, malerier og skulpturer.

Rondinone er en entreprenant og driftig kunstner, der arbejder som kurator ved siden af sin kunstneriske praksis. Fælles for alle hans værker er, at de taler til både hjertet og hjernen. Udgangspunktet i hans praksis er menneskets forhold til naturen og den menneskelige natur.

Ugo Rondinone er født i Brunnen, Schweiz i 1964 af italienske emigranter. Han har boet og arbejdet i New York siden 1999.

<http://channel.louisiana.dk/video/ugo-rondinone-stretching-persona>

Torben Sangild, Kunsten.nu:

Ugo Rondinones klovne er nok klædt ud, men de er ikke i færd med at optræde. Eller hvis de er, optræder de med at lade som om, de ikke ved, vi er der, og lige om lidt åbner øjnene, springer op og forskrækker os. Resten af udstillingen er til gengæld nærmest uinteressant.

Der er klovne overalt, men de har alle sammen lukkede øjne. De har hvide masker med røde næser på, er iklædt farvede dragter og befinder sig tilsyneladende i forskellige meditative tilstande. De er så livagtige, at jeg i begyndelsen var en smule angst for, at en af dem pludselig skulle bevæge sig, selv om jeg godt vidste, de ikke var levende, men de prikkede alligevel til et kerneeksempel på det uhyggelige – tvivlen om, hvorvidt en figur er død eller levende.

“De stråler af melankoli, netop fordi de ikke indfrier vores intuitive forventning til den sjove klovn,” skriver ARKEN. Men hvis schweiziske Ugo Rondinones klovne går imod en forventning til klovne, er det ikke ved at være melankolske frem for lystige. Den melankolske (eller ligefrem grædende) klovn er en gammel kliché i kunsten og endda en del af selve konceptet for den hvide klovn, som disse figurer refererer til.

De gemte sko

De er da heller ikke melankolske at se til, Rondinones klovne, de er snarere afslappede og indadvendte, og den forventning, de bryder med, er snarere, at klovne er livlige og højtråbende. Disse klovne har en stille, meditativ stund, halvt indsunket i sig selv, men flere af dem med antydningen af et smil, der afslører, at

2. Highlights på Museer – Forår 2018

Arken – Alphonse Mucha. Ugo Rondinone. My Music.

måske de godt ved, vi kigger på dem. Derfor også den urolige fornemmelse af, at de kunne finde på pludselig at åbne øjnene.

Det mest livagtige ved dem er fødderne; strømpefødderne. Det mindst livagtige er hænderne, der blot ligner handsker fyldt med et eller andet ubestemt, som ikke er en kødelig hånd, men snarere små poser. Strømpefødderne er meget lidt klovne, men som en lille gimmick finder man skjult bag endevæggen et par ophængte klovnesko.

Ensomme og trætte – ligesom os

Klovnene sidder eller ligger i forskellige stillinger, og Ugo Rondinone siger selv, at de foretager forskellige handlinger – tisser, bader, klæder sig på, bander, elsker og meget andet – men de ser faktisk ikke ud til at foretage sig en pind. De er passive, som om de alle sammen holder pause fra deres gøremål. Titlen ensomhedens sprog peger samtidig på, at de er isolerede fra hinanden. Der er intet samvær – ingen kommunikation.

Hvad repræsenterer disse klovne ud over performative skikkelser, der nu er indadvendte? Måske performer klovnene stadig, måske er det dét, deres antydende smil indikerer. Kunsthistoriens klovne viser ofte disse skikkelser uden for deres optræden, fanget i forventningen om altid at være på, hensunket i tristesse. Rondinones klovne virker ikke på samme måde fanget i deres klovneidentitet. De er hinsides den muntre og den grædende klovn, de er sat på ARKENs scene, men giver ikke et nummer; de slapper egentlig bare af eller lader op til næste optræden. De er almindeliggjorte mennesker, ikke en særlig fjollet, melankolsk eller uhyggelig art; de er som os, og nu er de trætte.

Henkastede værker

Klovnene er klart det mest interessante værk på udstillingen, som især vil gøre indtryk på børn. Derudover er der et flot træ i hvidmalet aluminium, som efter sigende er modelleret efter et 2000 år gammelt oliventræ. Der er sat farver på loftsvinduerne, så et Olafur Eliasson-agtigt lys strømmer ned, og samtidig er der et regnbuefarvet airbrush-maleri med en ude af fokusvirkning af den type, der nærmest er blevet et varemærke for Rondinone. Begge henviser ganske simpelt til LGBT-bevægelsen som et emblem uden at skabe yderligere betydning. Og så er der et blændet vindue i blå og gult, der løst spejler rummet, men heller ikke sætter noget i gang.

Ugo Rondinone: ensomhedens sprog. ARKEN Museum for Moderne Kunst. Foto: Anders Sune Berg
Jeg vil næsten vove at påstå, at udstillingen ville være bedre, hvis der kun var klovnene, da de andre værker forekommer nærmest henkastede i sammenhængen. Det er de hvide klovne i al deres mangfoldige indadvendthed, der giver os et par produktive gåder og en lille, urovækkende tvivl.

MY MUSIC

Popmusik og kunst mødes i et sanseligt brag af musikvideo, skulptur, maleri og installation. Billeder og beats flyder sammen i 22 værker, der inviterer til fest og fordybelse. Featuring: Adel Abidin – Beck – Blondage – Candice Breitz – Damien Hirst – Die Antwoord & Roger Ballen – Ditte Ejlerskov – Elton John & Sam Taylor-Johnson – Jacob Bellens & Rikke Benborg – Jesper Just – Katy Perry ft. Snoop Dogg – Lady Gaga – Marilyn Minter – Martin Creed – Micha Klein – Nathalie Djurberg & Hans Berg – Pipilotti Rist – Ruth Ewan – Sia – The Hours – Tim Noble & Sue Webster

Er Sias musikvideo Elastic Heart kunst eller underholdning? Eller måske begge dele? Popmusik har altid haft et liv på forbrugerens nethinde, ikke kun i øregangen. Den er en vigtig løftestang, når musikken skal sælges og ud igennem massemedierne. Men den visuelle side af popmusik er også kreativ og kunstnerisk. Den kan forstærke, fordreje eller fortolke musikken.

2. Highlights på Museer – Forår 2018

Arken – Alphonse Mucha. Ugo Rondinone. My Music.

Popmusikken lader sig ofte inspirere af samtidskunsten, ligesom det også sker inden for fx reklame- og filmindustrien. I musikvideoen er grænsen mellem kunst og kommercielt produkt flydende. Men hvad giver det til en musikvideo, når musikeren eller instruktøren stikker sugerøret ned i den visuelle kunsts bæger?

“Today’s culture is saturated with imagery, much of it shallow or debased in the eyes of “high culture,” but I find great pleasure and immense power in it...” Marilyn Minter

Kunstværker fulde af musik

Popmusik er alle vegne. Den er sanselig, og den har en stor indflydelse på vores hverdagsliv, sociale forhold og politiske holdninger. Derfor inspirerer, provokerer og stimulerer den billedkunstnere som fx Pipilotti Rist og Candice Breitz.

Udover musikvideoer præsenterer MY MUSIC videokunst, maleri og installationer af en række kunstnere, der udforsker og udfordrer popmusik, fankultur og massemedier. Værker, der trækker på poppens følelsesregistre og udtryk, og som rejser spørgsmål om, hvad den betyder for vores forståelse af os selv og hinanden.

“Pop culture was in art, now art’s in pop culture, in me.” Lady Gaga

MY MUSIC

Pipilotti Rist, I'm not the girl who misses much, 1986. Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk, Danmark.

Kunstnerisk samarbejde

Krydsfeltet mellem musik og kunst er spækket med tætte og kreative samarbejder, ikke mindst når det gælder musikvideo-produktioner. Musikken har brug for et visuelt udtryk for at hægte sig fast i fx YouTube-brugernes bevidsthed, og den visuelle kunst kommer samtidig ud i mere mainstream kanaler med musikken som ledsager.

Udstillingen viser, hvordan musikkens og kunstens aktører finder fælles grund. Som når musikeren Jacob Bellens og billedkunstneren Rikke Benborg forener lyd og billeder i videoen til Untouchable. De skaber sammen et poetisk, audiovisuelt udtryk og bringer samtidig deres egen praksis ud til et nyt publikum.